

Broulík P. Osteoporóza a její léčba. Praha: Jessenius-Maxdorf 2007. 135 stran. ISBN 978-80-7345-134-9.

V ediční řadě Farmakoterapie pro praxi vychází jako 27. svazek další průvodce ošetřujícího lékaře s dostatečně podrobným návodem pro diagnostiku a diferenciální diagnostiku osteoporózy a pro její terapii s upozorněním na komplikace a nežádoucí účinky používaných farmak. Hlavní pozornost je věnována postmenopauzální osteoporóze; osteoporóza u mužů a osteoporóza indukovaná kortikosteroidní léčbou nebo podáváním hormonů štítné žlázy je krátce zmiňována ve zvláštní kapitole.

Dílo pojednává o problematice, která je nejvýše aktuální z hlediska významu kostního onemocnění pro zdravotní stav starší populace. Onemocnění, kterým u nás trpí kolem 600 000 osob a postihuje každou 2. starší ženu a které ve svých důsledcích se významně projevuje i na mortalitě nemocných, jistě zasluhuje pečlivé zmapování léčebných i preventivních možností. Podrobnější rozvedení farmakolo-

gické tematiky týkající se osteoporózy je také důležité proto, že paleta použitelných farmak je velmi pestrá a trh je stále doplňován novými přípravky na léčbu osteoporózy. Knížka proto vedle stručné patogenese onemocnění a pojednání o diagnostických možnostech podrobně charakterizuje různé skupiny farmak, jako je kalcium, vitamin D, hormony používané pro substituční léčbu, selektivní modulatory estrogenových receptorů, bisfosfonáty, derivát parathormonu – teriparid, stroncium ranelát, kalcitonin, fluoridové soli, inhibitory účinku RANKL, jako je denosumab, anabolika a kombinované přípravky a zmiňuje se i o nefarmakologických přístupech k léčbě osteoporózy. Velká nabídka léčebných postupů a nově se objevující farmaka mohou někdy přivádět ošetřujícího lékaře do rozpaků, které má volit, a proto je třeba uvítat, že v knížce najde zájemce kritické posouzení nejrozumnějších terapeuti-

kých přístupů zpracované z hlediska dlouholetých zkušeností autorových. Prof. Broulík z III. interní kliniky 1. lékařské fakulty UK v Praze vychází ze zkušeností svého pracoviště, které předběhlo o celá desetiletí dobu svým zájmem o kostní metabolismus a o důsledky jeho poruch.

Tématika je po odborné stránce zpracována na plné výši. Téma je zpracováno přehledně a v soulase s koncepcí vydavatelské řady, v níž je publikováno. Je také dovedeno až k zcela nejnovějším poznatkům, v práci se objevují nejnovější citace. Útlou monografii lze doporučit všem lékařům, kteří se s osteoporózou a její léčbou mezi svými pacienty setkávají.

*prof. MUDr. RNDr. Luboslav Stárka, DrSc.
Endokrinologický ústav, Praha
www.endo.cz
e-mail: LStarka@endo.cz*

Doručeno do redakce: 26. 2. 2008

Svačina Š et al. Klinická dietologie. Praha: Grada Publishing 2008. 381 stran. ISBN 978-80-247-2256-6.

Každý lékař se ve své klinické praxi setkává více či méně často s tématem výživy, stravy, diety. Zvláště v současné době, kdy narůstá výskyt civilizačních metabolických chorob (diabetes mellitus, obezita) a jejich komplikací a kdy téma výživy a diet je téměř denně probíráno v médiích, je vydání této knihy vítaným počinem.

Autor již v úvodu prezentuje svůj záměr: publikace nechce být podrobnou vědeckou monografií o všech aspektech výživy, ale přehledem aktuálních významných poznatků a praktickým návodem, jak dietologii v léčbě chorob využívat. Kniha obsahuje 2 části: obecnou a speciální.

Obecná část obsahuje kapitoly věnované stručné fyziologii výživy, charakteristice základních složek výživy, energetickému metabolismu, základní principům a metodám parenterální a enterální výživy. Samostatná kapitola obecné části je věnována i glykemickému indexu.

Speciální část obsahuje kapitoly o dietách a výživě u jednotlivých chorob a u různých věkových kategorií. Nechybějí informace o dietě vegetariánské a současném pohledu na vědecké a alternativní diety. Čtenář zde najde informace o dietní léčbě nejčastějších metabolických onemocnění: obezity, diabetu 1. a 2. typu, dysli-

poproteineemiích a dně. Nechybějí kapitoly věnované dietě při hypertenzi, u osteoporózy, aterosklerózy, u chorob zažívacího traktu a výživě v nefrologii. Samostatné kapitoly se zabývají problematikou podvýživy (posouzením stavu a zásadami nutriční intervence), problematikou výživy při neuropsychiatrických onemocněních, u alergií a poruch imunity. Jsou uvedeny zásady výživy v různých věkových kategoriích (dětství, stáří), během těhotenství a laktace a dále, pro klinickou praxi důležité, upozornění na interakce potravin s léky.

Monografie obsahuje praktické příklady diet u příslušných onemoc-